6 Cây Lan Mới Đón Mừng Năm 2020

Ngày 16 tháng 1, năm 2020, giáo sư Leonid Averyanov gửi cho chúng tôi bản tin Taiwania 64(3): 285-298, 2019 do ông và các cộng sư viên Trương Bá Vương, Nguyễn Văn Cảnh Nguyễn Sinh Khang và Tatiana V. Maidsak nói về những cây lan mới tìm thấy ở VN. Trong số này có:

- 4 cây hoàn toàn mới lạ với khoa học thế giới: *Arides phongthuyii, Cleisostoma uniseta, Macropodanthus brevidentatus và Schoenorchis tatonii*.
- 2 cây mới đối với Vietnam: *Gastrochilus fuscopunctatus và Phalaenopsis malipoensis.*

Chúng tôi xin tóm lược trinh bầy như sau.

Arides phongthuyii Aver. & V.C. Nguyen, sp. nov

Nguyễn Văn Cảnh

Phong lan, thân dài 50 phân, lá dài 18-26 phân, rộng 2-3phân. Chùm hoa dài 5-14 phân, hoa nở vào tháng 5-6.

Nguyễn Văn Cảnh tìm thấy ở Đắk Nông, Gia Lai, Đắk Lắk và đặt tên cho một người bạn Phong Thuy.

Cây lan này gần giống như *Aerides multiflora*, mầu sắc giống như *Aerides falcata* và cấu trúc của các bông hoa khác biệt như hình ảnh sau đây: A- *Aerides falcata*, B- *Aerides phongthuyii*, C- *Aerides multiflora*.

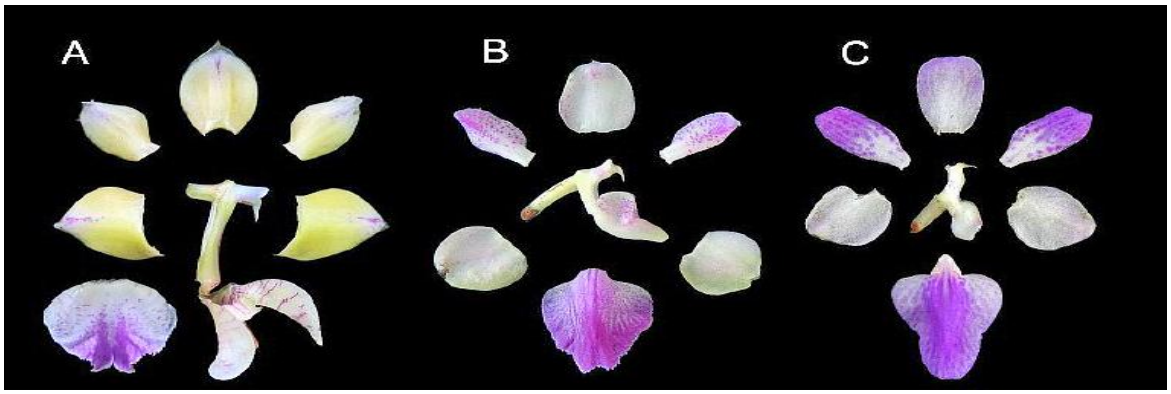

Cleisostoma unisetum Aver & Vuong, sp. Nov

Trương Bá Vương

Phong lan nhỏ, thân dài 14-16 phân. Lá dài 8-14 phân, chùm hoa dài 5-8 phân. Hoa nở vào tháng 8.

Trương Bá Vương và Mang Văn Lâm tìm thấy ở Hòn Bà, Cam Lâm, Khánh Hòa.

Macropodanthus brevidentatus Aver. & Vuong, sp. nov

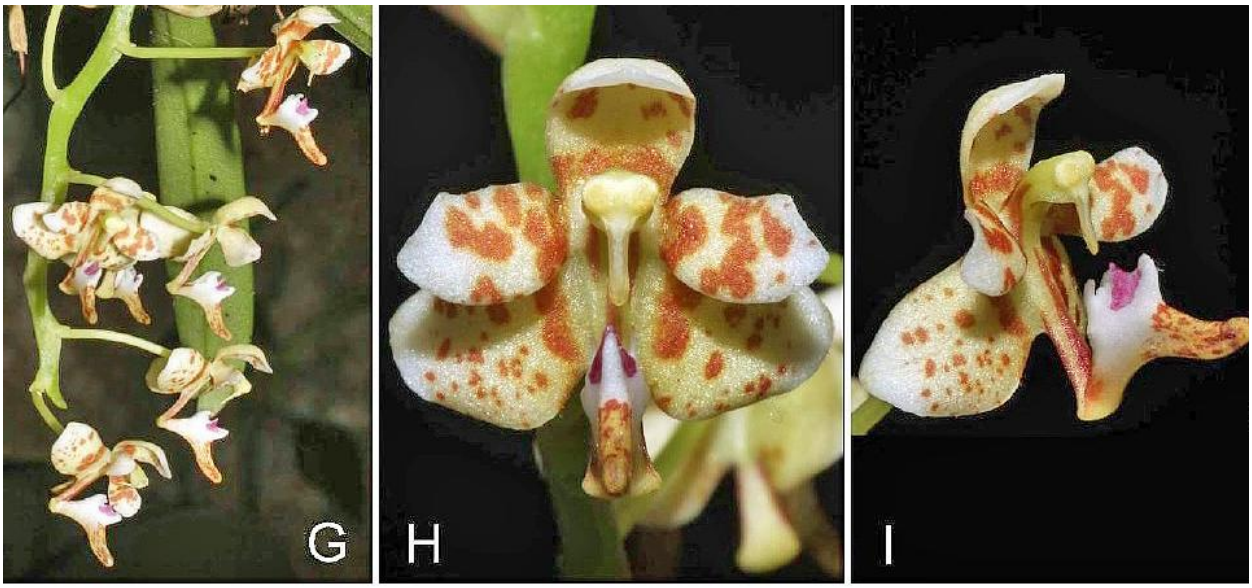

Trương Bá Vương

Phong lan nhỏ, thân dài 4 phân, lá 4-6 chiếc dài 8-11 phân, rộng 1.2-1.4 phân. Chùm hoa dài 7-8 phân, hoa 7 chiếc nở cùng một lúc vào tháng 3-5.

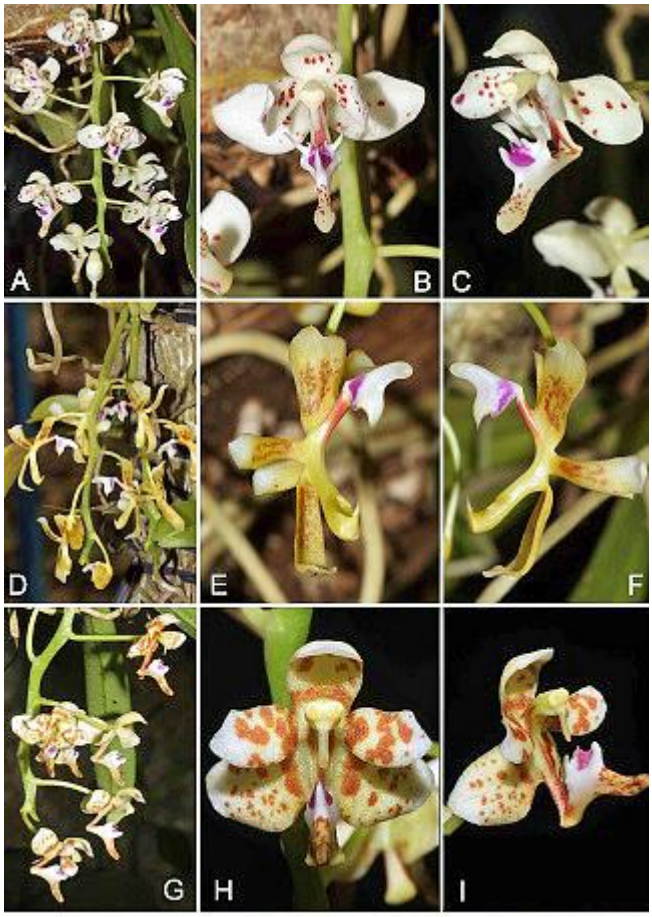

Trương Bá Vương tìm thấy tại Hòn Bà, Khánh Sơn, Khánh Hòa.

Hình ảnh bên cạnh, Leonid Averyanov cho chúng ta thấy sự khác biệt giữa 3 cây:

- *Macropodanthus alatus* ABC
- *Macropodanthus clausus* DEF *
- *Macropdanthus brevidentatus* GHI

** Cây này thoạt tiên được J.J.Sm công bố là Sarcochilus clausus vào năm 1922, sau đó nhiều khoa học gia lại xếp vào loài Macropodanthus và loài Cryptopylos.*

Trong mục Lan Rừng VN từ A-Z, cây này được ghi dưới tên Cryptopylos clausus Garay 1972 (theo vườn thảo mộc Hoàng Gia KEW).

Schoenorchis tatonii Aver., sp. nov.

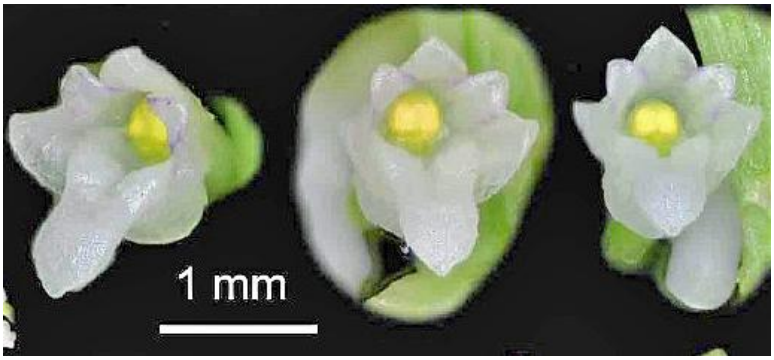

Leonid Averyanov

Phong lan, thân đơn dài 1-3.5 phân, lá dài 1.4-2.8 phân, rộng 1.8-2.8 ly, hoa nở vào tháng 10, không mở rộng và có mùi hôi.

Tên đặt để vinh danh Nguyễn Tạ Tốn, tìm thấy vào tháng 10, năm 2017, tại núi Ngọc Linh, Măng Đen, Kon Plông, Kon Tum.

Gastrochilus fuscopunctatus (Hayata) Hayata, 1917

Leonid Averyanov

Đồng danh: *Gastrochilus fuscopunctatum* (Hayata) Schltr. 1919; *Saccolabium fuscopunctatum* Hayata 1912.

Phong lan nhỏ, lá có đốm mầu tím, hoa vài ba chiếc to 9 ly, nở vào tháng 6-7.

Nơi mọc: Quản Bạ, Hà Giang.

Phalaenopsis malipoensis Z.J. Liu & S.C. Chen, 2005

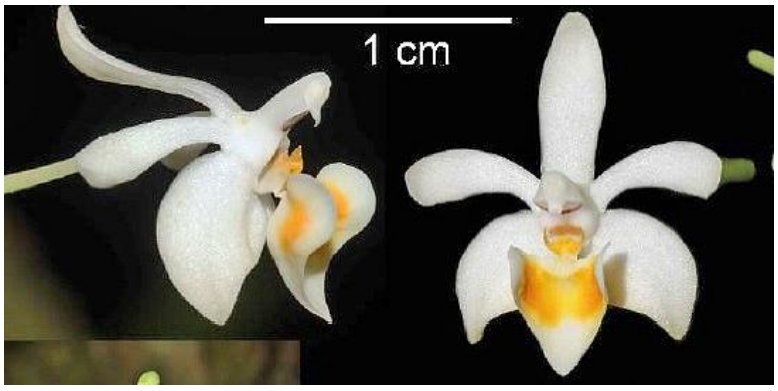

Phong lan, thân đơn lá 3-5 chiếc, nhưng thường chỉ có 1-2 chiếc. Chùm hoa dài 8-15 phân, hoa 5-10 chiếc nở vào mùa Xuân.

Nơi mọc: Quản Bạ, Hà Giang.

- Khoa học gia Eric Christenson cho là một biến dạng của *Phalaenopsis lobii*.

Thành thực cám ơn khoa học gia Leonid Averyanov và các cộng sự viên đã tìm thấy những cây lan mới và chia sẻ tin mừng cùng Hội Hoa Lan Việt Nam từ mười mấy năm qua.

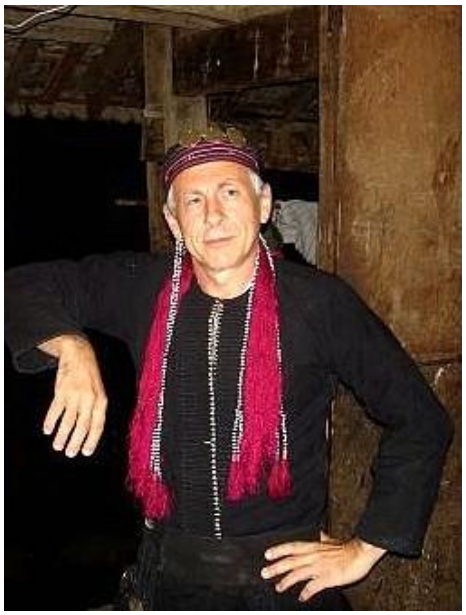

HLVN 2-2020